

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 15ης Μαρτίου 2004*

Στην υπόθεση T-139/02,

Ιδιωτικό Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ν. Αυγερινόπουλου Αναγνωρισμένες Τεχνικές Ιδιωτικές Επαγγελματικές Σχολές ΑΕ, με έδρα την Αθήνα (Ελλάδα),

Πανελλήνια Ένωση Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης, με έδρα την Αθήνα,

Πανελλήνια Ένωση Ιδιωτικής Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, με έδρα την Αθήνα,

εκπροσωπούμενες από τη Θ. Αντωνίου και τον Χ. Τσιλιώτη, δικηγόρους,

προσφεύγουσες,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τη Μ. Κοντού-Durande και τον L. Flynn, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 27ης Φεβρουαρίου 2002 να μην απαλείψει την παράνομη διάκριση μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων φορέων επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα, όσον αφορά την πρόσβασή τους στη χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία που προβλέπει το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης και, ειδικότερα, το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση»,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Η. Legal, πρόεδρο, V. Tiili και Μ. Βηλαρά, δικαστές,

γραμματέας: Η. Jung

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Νομικό πλαίσιο

- ¹ Το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΕ L 161, σ. 1, στο εξής: κανονισμός περί των διαρθρωτικών ταμείων), ορίζει τα ακόλουθα:

«Η δράση της Κοινότητας μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, του Ταμείου Συνοχής, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων —ΕΓΓΠΕ— Τμήμα Εγγυήσεων, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και των άλλων υφισταμένων χρηματοδοτικών οργάνων αποσκοπεί στην επίτευξη των γενικών στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 158 και 160 της Συνθήκης. Τα διαρθρωτικά ταμεία, η ΕΤΕπ και τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά όργανα συμβάλλουν, το καθένα με τον κατάλληλο τρόπο, στην επίτευξη των εξής τριών κατά προτεραιότητα στόχων:

- 1) προώθηση της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών, εφεξής “στόχος αριθ. 1”,

[...].»

- 2 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων, ως «διαρθρωτικά ταμεία» ή «ταμεία» κατά τον κανονισμό αυτόν νοούνται «[το] Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΓΠΕ), τμήμα Προσανατολισμού, και το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ)».
- 3 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων προβλέπει ότι «[ο]ι περιφέρειες τις οποίες αφορά ο στόχος αριθ. 1 είναι οι περιφέρειες που αντιστοιχούν στο επίπεδο II της ονοματολογίας στατιστικών εδαφικών μονάδων (NUTS II), και των οποίων το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕγχΠ), μετρούμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης και υπολογιζόμενο με βάση τα κοινοτικά στοιχεία των τριών τελευταίων ετών, τα οποία είναι διαθέσιμα στις 26 Μαρτίου 1999, είναι μικρότερο του 75 % του κοινοτικού μέσου όρου».
- 4 Το άρθρο 8 του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων, που τιτλοφορείται «Συμπληρωματικότητα και εταιρική σχέση», έχει ως εξής:

«1. Οι κοινοτικές δράσεις θεωρείται ότι συμπληρώνουν ή συμβάλλουν στις αντίστοιχες δράσεις των κρατών μελών. Εκπονούνται με τη στενή συνεργασία, καλούμενη στο εξής “εταιρική σχέση”, της Επιτροπής και του κράτους μέλους, καθώς και των αρχών και φορέων που ορίζει το κράτος μέλος στα πλαίσια των εθνικών του κανόνων και των τρεχουσών πρακτικών, ιδίως δε:

— των περιφερειακών και τοπικών αρχών και των λοιπών αρμοδίων δημοσίων αρχών,

— των οικονομικών και κοινωνικών εταιριών,

— κάθε άλλου σχετικού αρμόδιου φορέα στα πλαίσια αυτά.

Η εταιρική σχέση λειτουργεί με απόλυτη τήρηση των θεσμικών, νομικών και δημοσιονομικών αρμοδιοτήτων κάθε εταιρίου, όπως ορίζονται στο πρώτο εδάφιο.

[...]

2. Η εταιρική σχέση καλύπτει την προπαρασκευή, χρηματοδότηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των παρεμβάσεων. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη συμμετοχή των ενδεδειγμένων εταιριών στα διάφορα στάδια του προγραμματισμού, λαμβάνοντας υπόψη τους την προθεσμία που έχει οριστεί για κάθε στάδιο.

3. Κατ' εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας, η εφαρμογή των παρεμβάσεων εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών στο κατάλληλο εδαφικό επίπεδο ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες κάθε κράτους μέλους, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, και ιδίως όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

4. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή για να εξασφαλίσουν ότι τα κοινοτικά κονδύλια χρησιμοποιούνται σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

5. Κάθε χρόνο, η Επιτροπή συμβουλευέται τις οργανώσεις που εκπροσωπούν τους κοινωνικούς εταίρους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σχετικά με τη διαρθρωτική πολιτική της Κοινότητας.»

5 Κατά το άρθρο 9 του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων, νοούνται ως:

«[...]

β) “σχέδιο ανάπτυξης” (καλούμενο στο εξής “σχέδιο”): η ανάλυση την οποία εκπονεί ένα κράτος μέλος για την κατάσταση, σε σχέση με τους στόχους που αναφέρει το άρθρο 1 και κατά τις κατά προτεραιότητα ανάγκες για την επίτευξη των στόχων αυτών, καθώς και η στρατηγική και οι προβλεπόμενες προτεραιότητες δράσης, οι ειδικοί στόχοι τους και οι ενδεικτικοί χρηματοδοτικοί πόροι που τους αντιστοιχούν·

[...]

δ) “κοινοτικό πλαίσιο στήριξης”: το έγγραφο που εγκρίνεται από την Επιτροπή, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, μετά από εκτίμηση του σχεδίου που έχει υποβληθεί από ένα κράτος μέλος και το οποίο περιέχει τη στρατηγική και τις προτεραιότητες δράσης των ταμείων και του κράτους μέλους, τους ειδικούς στόχους τους, τη συμμετοχή των ταμείων και τους λοιπούς χρηματοδοτικούς πόρους. Το έγγραφο αυτό διαιρείται σε άξονες προτεραιότητας και εφαρμόζεται μέσω ενός ή περισσότερων επιχειρησιακών προγραμμάτων·

[...]

στ) “επιχειρησιακό πρόγραμμα”: το εγκριθέν από την Επιτροπή έγγραφο που αποσκοπεί στην εφαρμογή ενός κοινοτικού πλαισίου στήριξης και περιέχει ένα συνεπές σύνολο αξόνων προτεραιότητας αποτελουμένων από πολυετή μέτρα, για την πραγματοποίηση του οποίου μπορεί να ζητηθεί η συνδρομή ενός ή περισσότερων ταμείων και ενός ή περισσότερων από τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά όργανα, καθώς και της ΕΤΕπ. Ολοκληρωμένο

επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι το επιχειρησιακό πρόγραμμα του οποίου η χρηματοδότηση γίνεται από περισσότερα του ενός ταμεία·

[...]

- η) “άξονας προτεραιότητας”: μία από τις προτεραιότητες της στρατηγικής που έχει επιλεγεί σε ένα κοινοτικό πλαίσιο στήριξης ή σε παρέμβαση. Συνοδεύεται από τη συμμετοχή των ταμείων και των άλλων χρηματοδοτικών οργάνων και από τους χρηματοδοτικούς πόρους του κράτους μέλους που του αντιστοιχούν, καθώς και από συγκεκριμένους στόχους·

[...]

- ι) “μέτρο”: το μέσο με το οποίο υλοποιείται ένας άξονας προτεραιότητας σε πολυετή βάση και το οποίο επιτρέπει τη χρηματοδότηση των πράξεων. Κάθε καθεστώς ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 της Συνθήκης και κάθε χορήγηση ενισχύσεων από φορείς που έχουν ορισθεί από τα κράτη μέλη ή κάθε ομάδα καθεστώτων ενισχύσεων ή χορηγούμενων ενισχύσεων του τύπου αυτού ή ακόμα και συνδυασμός τους, που έχουν τον ίδιο σκοπό, υπάγονται στην έννοια του μέτρου·
- ια) “πράξη”: κάθε έργο ή δράση που εκτελείται από τους τελικούς δικαιούχους των παρεμβάσεων·
- ιβ) “τελικοί δικαιούχοι”: οι φορείς και οι επιχειρήσεις του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα που είναι αρμόδιες για την εκτέλεση των πράξεων. Στην περίπτωση καθεστώτων ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 της

Συνθήκης και στην περίπτωση χορήγησης ενισχύσεων από φορείς που έχουν ορισθεί από τα κράτη μέλη, οι τελικοί δικαιούχοι είναι οι φορείς που χορηγούν τις ενισχύσεις·

ιγ) “συμπλήρωμα προγραμματισμού”: το έγγραφο περί εφαρμογής της στρατηγικής και των αξόνων προτεραιότητας της παρέμβασης το οποίο περιλαμβάνει λεπτομερή στοιχεία σε επίπεδο μέτρων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 18, παράγραφος 3, το οποίο καταρτίζεται από το κράτος μέλος ή τη διαχειριστική αρχή και, ενδεχομένως, προσαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 3· διαβιβάζεται προς ενημέρωση στην Επιτροπή·

ιδ) “διαχειριστική αρχή”: κάθε εθνική, περιφερειακή ή τοπική αρχή ή φορέας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που ορίζεται από κράτος μέλος ή το κράτος μέλος εφόσον ασκεί τα σχετικά καθήκοντα, για να διαχειρίζεται μια παρέμβαση για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Στην περίπτωση που το κράτος μέλος ορίζει διαφορετική από το ίδιο διαχειριστική αρχή, καθορίζει όλες τις λεπτομέρειες της σχέσης του με αυτή την αρχή καθώς και όλες τις λεπτομέρειες της σχέσης της διαχειριστικής αρχής με την Επιτροπή. Εάν το οικείο κράτος μέλος το αποφασίσει, η διαχειριστική αρχή πληρωμής μπορεί να είναι ο ίδιος φορέας που αποτελεί την αρχή πληρωμής για τη συγκεκριμένη παρέμβαση·

[...]».

6 Το άρθρο 12 του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων, που τιτλοφορείται «Συμβατότητα», ορίζει τα ακόλουθα:

«Οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία, από την ΕΤΕπ ή από άλλο χρηματοδοτικό όργανο πρέπει να είναι σύμφωνες προς τις διατάξεις της Συνθήκης και των πράξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτής, καθώς και προς τις κοινοτικές πολιτικές και δράσεις, περιλαμβανομένων όσων αφορούν τους κανόνες ανταγωνισμού, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, την προστασία και

βελτίωση του περιβάλλοντος, την εξάλειψη των ανισοτήτων, καθώς και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.»

- 7 Το άρθρο 14, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι «[τ]α κοινοτικά πλαίσια στήριξης, τα επιχειρησιακά προγράμματα [...] επανεξετάζονται και, εφόσον είναι απαραίτητο, προσαρμόζονται κατόπιν πρωτοβουλίας του κράτους μέλους ή της Επιτροπής σε συμφωνία με το εν λόγω κράτος μέλος».
- 8 Το άρθρο 15 του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων, που τιτλοφορείται «Προπαρασκευή και έγκριση», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή σχέδιο για τους στόχους αριθ. 1, αριθ. 2 και αριθ. 3. Το σχέδιο αυτό καταρτίζεται από τις αρμόδιες αρχές που έχει ορίσει το κράτος μέλος σε εθνικό, περιφερειακό ή άλλο επίπεδο.

[...]

2. Τα σχέδια υποβάλλονται από το κράτος μέλος στην Επιτροπή κατόπιν διαβούλευσης με τους εταίρους, οι οποίοι εκφράζουν τις απόψεις τους [...]

[...]

4. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την παράγραφο 1, η Επιτροπή καταρτίζει τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος [...].

Η Επιτροπή προβαίνει σε εκτίμηση των προτάσεων για επιχειρησιακά προγράμματα που υποβάλλονται από το κράτος μέλος, προκειμένου να προσδιορίσει εάν είναι συνεπείς προς τους στόχους του αντίστοιχου κοινοτικού πλαισίου στήριξης και συμβατές με τις κοινοτικές πολιτικές. Εκδίδει απόφαση για τη συμμετοχή των ταμείων σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 1, σε συμφωνία με το οικείο κράτος μέλος, εφόσον οι προτάσεις περιλαμβάνουν όλα τα στοιχεία που αναφέρει το άρθρο 18, παράγραφος 2.

Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν, ταυτόχρονα με τα σχέδιά τους, σχέδια επιχειρησιακών προγραμμάτων, ώστε να επιταχύνεται η εξέταση των αιτήσεων και η εκτέλεση των προγραμμάτων. Εγκρίνοντας την απόφαση που αφορά το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, η Επιτροπή εγκρίνει επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 1, τα επιχειρησιακά προγράμματα που έχουν υποβληθεί ταυτόχρονα με τα σχέδια, εφόσον περιλαμβάνουν όλα τα στοιχεία που αναφέρει το άρθρο 18, παράγραφος 2.

[...]

6. Το κράτος μέλος ή η διαχειριστική αρχή καθορίζει το συμπλήρωμα προγραμματισμού που ορίζεται στο άρθρο 9, στοιχείο ιγ', κατόπιν συμφωνίας της επιτροπής παρακολούθησης, εάν το συμπλήρωμα προγραμματισμού καθορίζεται μετά την απόφαση περί συμμετοχής των ταμείων της Επιτροπής, ή ύστερα από διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους εταίρους, εάν αυτό καθορίζεται πριν από την απόφαση περί συμμετοχής των ταμείων [...].»

- 9 Το άρθρο 17, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«2. Τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης περιλαμβάνουν:

α) τη στρατηγική και τους επιλεγέντες άξονες προτεραιότητας της κοινής δράσης της Κοινότητας και του ενδιαφερομένου κράτους μέλους· τους ειδικούς στόχους τους, ει δυνατόν ποσοτικά προσδιορισμένους· την εκτίμηση των αναμενόμενων επιδράσεων [...]».

- 10 Το άρθρο 18 του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Οι παρεμβάσεις που καλύπτονται από κοινοτικό πλαίσιο στήριξης διεξάγονται, κατά γενικό κανόνα, με τη μορφή ενός ολοκληρωμένου επιχειρησιακού προγράμματος κατά περιφέρεια, όπως ορίζεται στο άρθρο 9·

2. Κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα περιλαμβάνει:

α) τους άξονες προτεραιότητας του προγράμματος, τη συνέπειά τους προς το αντίστοιχο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, τους ειδικούς στόχους τους, ποσοτικά προσδιορισμένους όπου είναι δυνατόν [...]

3. Το συμπλήρωμα προγραμματισμού περιλαμβάνει:

α) τα μέτρα με τα οποία εφαρμόζονται οι αντίστοιχοι άξονες προτεραιότητας του επιχειρησιακού προγράμματος· [...]

β) τον καθορισμό των κατηγοριών τελικών δικαιούχων των μέτρων·

[...]»

11 Το άρθρο 28, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων προβλέπει ότι «[η] Επιτροπή αποφασίζει με μία και μόνη απόφαση τη συμμετοχή του συνόλου των ταμείων, εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που απαιτούνται από τον παρόντα κανονισμό, εντός προθεσμίας πέντε μηνών από τη λήψη της αίτησης παρέμβασης».

12 Το άρθρο 34, παράγραφος 3, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων αναφέρει τα ακόλουθα:

«Η διαχειριστική αρχή, έπειτα από σχετικό αίτημα της επιτροπής παρακολούθησης ή με δική της πρωτοβουλία, εγκρίνει το συμπλήρωμα προγραμματισμού, χωρίς να τροποποιήσει το συνολικό ποσό της συμμετοχής των ταμείων που χορηγείται στον σχετικό άξονα προτεραιότητας ούτε τους ειδικούς στόχους του τελευταίου. Κατόπιν εγκρίσεως της επιτροπής παρακολούθησης, ενημερώνει εντός ενός μηνός την Επιτροπή για την εν λόγω αναπροσαρμογή.

Οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις που αφορούν τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην απόφαση συμμετοχής των ταμείων αποφασίζονται από την Επιτροπή, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την έγκριση της επιτροπής παρακολούθησης.»

- 13 Τέλος, το άρθρο 35, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων ορίζει τα ακόλουθα:

«Κάθε κοινοτικό πλαίσιο στήριξης ή ενιαίο έγγραφο προγραμματισμού και κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα παρακολουθείται από μια επιτροπή παρακολούθησης.

Οι επιτροπές παρακολούθησης συγκροτούνται από το κράτος μέλος, σε συμφωνία με τη διαχειριστική αρχή ύστερα από διαβουλεύσεις με τους εταίρους [...]».

Το ιστορικό της διαφοράς

- 14 Η πρώτη των προσφευγουσών, η ανώνυμη εταιρία Ιδιωτικό Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ν. Αυγερινόπουλου Αναγνωρισμένες Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές ΑΕ, αποτελεί ιδιωτικό ινστιτούτο επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα. Είναι μέλος της δεύτερης των προσφευγουσών, της Πανελληνίας Ένωσης Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης, σωματείου του οποίου μέλη είναι τα ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα. Η τρίτη των προσφευγουσών, η Πανελλήνια Ένωση Ιδιωτικής Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, αποτελεί σωματείο μέλη του οποίου είναι τα ιδιωτικά ινστιτούτα τεχνικής επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα.

- 15 Στην Ελλάδα, η χρηματοδοτική συμμετοχή των διαρθρωτικών ταμείων για τη δημιουργία και τη λειτουργία δημοσίου δικτύου ινστιτούτων επαγγελματικής κατάρτισης (στο εξής: ΙΕΚ) άρχισε με την έκδοση της αποφάσεως 90/203/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 30ής Μαρτίου 1990, σχετικά με την κατάρτιση του κοινοτικού πλαισίου στήριξης για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις ελληνικές περιφέρειες τις οποίες αφορά ο στόχος αριθ. 1, δηλαδή στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας (ΕΕ L 106, σ. 26). Το πρώτο αυτό κοινοτικό πλαίσιο στήριξης εγκρίθηκε για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 1989 έως 31 Δεκεμβρίου 1993.
- 16 Η συμμετοχή των διαρθρωτικών ταμείων συνεχίστηκε, κατά την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 1994 έως 31 Δεκεμβρίου 1999, με την απόφαση 94/627/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 1994, σχετικά με τη θέσπιση του κοινοτικού πλαισίου στήριξης για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις ελληνικές περιφέρειες τις οποίες αφορά ο στόχος αριθ. 1, δηλαδή στο σύνολο της επικράτειας (ΕΕ L 250, σ. 15). Στο πλαίσιο του δευτέρου αυτού κοινοτικού πλαισίου στήριξης, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης το επιχειρησιακό πρόγραμμα για την εκπαίδευση και την αρχική επαγγελματική κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ Ι).
- 17 Στις 29 Σεπτεμβρίου 1999, η Ελληνική Κυβέρνηση υπέβαλε στην Επιτροπή σχέδιο περιφερειακής ανάπτυξης για ολόκληρη τη χώρα, υπαγόμενο στον στόχο αριθ. 1, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων.
- 18 Βάσει του σχεδίου αυτού, που υπέβαλε η Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσεως την οποία ορίζει το άρθρο 8 του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων, η Επιτροπή κατήρτισε, δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού και σε συμφωνία με το κράτος μέλος αυτό, το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην Ελλάδα.
- 19 Το καταρτισθέν ως άνω κοινοτικό πλαίσιο στήριξης εγκρίθηκε με την απόφαση 2002/322/ΕΚ της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2000, για την έγκριση του

κοινοτικού πλαισίου στήριξης για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις περιφέρειες που υπάγονται στον στόχο αριθ. 1 στην Ελλάδα (ΕΕ 2002, L 122, σ. 7, στο εξής: τρίτο ΚΠΣ), για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 2000 έως 31 Δεκεμβρίου 2006. Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο i, της αποφάσεως αυτής, μεταξύ των αξόνων προτεραιότητας που επιλέχθηκαν για τη δράση των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων από κοινού με το οικείο κράτος μέλος περιλαμβάνονται η «ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και [η] προώθηση της απασχόλησης».

- 20 Στις 31 Μαρτίου 2000, η Ελληνική Κυβέρνηση υπέβαλε στην Επιτροπή το σχέδιο επιχειρησιακού προγράμματος «Εκπαίδευση και αρχική επαγγελματική κατάρτιση» (στο εξής: ΕΠΕΑΕΚ II).
- 21 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων, η Επιτροπή εξέτασε το περιεχόμενο του ΕΠΕΑΕΚ II για να εξακριβώσει κατά πόσον ήταν συνεπές προς τους στόχους του αντίστοιχου κοινοτικού πλαισίου στήριξης και συμβατό με τις κοινοτικές πολιτικές. Διαπίστωσε ότι το σχέδιο υπαγόταν στον στόχο αριθ. 1, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων, και ότι περιελάμβανε τους στόχους που προβλέπει το άρθρο 18 του εν λόγω κανονισμού και, ιδίως, την περιγραφή των αξόνων προτεραιότητας του προγράμματος, ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης προσδιορίζον, για κάθε άξονα προτεραιότητας και για κάθε έτος, το ύψος των συνολικών κονδυλίων που προβλέπονται για τη συμμετοχή του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ, καθώς και το συνολικό ποσό των επιλέξιμων δημόσιων και των κατ' εκτίμηση ιδιωτικών χρηματοδοτήσεων του κράτους μέλους.
- 22 Με επιστολή της 27ης Φεβρουαρίου 2001, η δεύτερη των προσφευγουσών ζήτησε από την Επιτροπή να μην εγκρίνει το ΕΠΕΑΕΚ II.

- 23 Το ΕΠΕΑΕΚ II εγκρίθηκε με την απόφαση της Επιτροπής της 16ης Μαρτίου 2001 περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II, η οποία εντάσσεται στο τρίτο ΚΠΣ, για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις περιφέρειες που υπάγονται στον στόχο αριθ. 1 στην Ελλάδα για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 2000 έως 31 Δεκεμβρίου 2006 (στο εξής: απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II).
- 24 Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', περίπτωση 2, της αποφάσεως αυτής, οι άξονες προτεραιότητας του ΕΠΕΑΕΚ II περιλαμβάνουν την «προώθηση και [τη] βελτίωση της εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης» (δευτερός άξονας προτεραιότητας).
- 25 Μεταξύ των μέτρων και των δράσεων που προβλέπει στο πλαίσιο αυτό το ΕΠΕΑΕΚ II περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα μέτρα 2.3 (εκπαίδευση και αρχική επαγγελματική κατάρτιση) και 2.4 (επαγγελματικός προσανατολισμός και σύνδεση με την αγορά εργασίας).
- 26 Όσον αφορά ειδικότερα, τη χρηματοδότηση των ενεργειών των ΙΕΚ με στόχο τη βελτίωση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, το ΕΠΕΑΕΚ II αναφέρει ότι «σε πρώτη φάση χρηματοδοτούνται οι ενέργειες των δημοσίων ινστιτούτων επαγγελματικής κατάρτισης» (μέτρο 2.3, σημείο Γ). Περαιτέρω, όσον αφορά τη συμμετοχή των ιδιωτικών ΙΕΚ στα σχέδια αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, το ΕΠΕΑΕΚ II προβλέπει την εκπόνηση μελέτης για τον καθορισμό των όρων της συμμετοχής αυτής (μέτρο 2.3, σημείο Δ).
- 27 Με επιστολή της 26ης Απριλίου 2001, η Επιτροπή, απαντώντας στην από 27 Φεβρουαρίου 2001 προμνημονευόμενη επιστολή της δεύτερης των προσφευγουσών, ανέφερε στην προσφεύγουσα αυτή ότι οι κοινοτικές παρεμβάσεις σχεδιάζονταν ως συμπληρώματα των αντίστοιχων εθνικών δράσεων ή ως συμβολή σε αυτές. Η Επιτροπή προσέθεσε ότι, στον τομέα της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, το ΕΠΕΑΕΚ II προέβλεπε την εκπόνηση μελέτης, στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης, σχετικά με τη μελλοντική συμμετοχή των ιδιωτικών ΙΕΚ σε συγχρηματοδοτούμενες ενέργειες και ότι είχε αποφασί-

στεί η σταδιακή μείωση της άμεσης ενίσχυσης των δημόσιων ΙΕΚ για να επιτευχθεί η σταδιακή μετάβαση προς ανοικτές διαδικασίες χωρίς όμως να διακυβευθεί το έργο που επιτελείται στον τομέα αυτόν. Η Επιτροπή κατέληξε ότι το ΕΠΕΑΕΚ II ανταποκρινόταν στο πνεύμα του τρίτου ΚΠΣ και ότι θα συνέβαλλε σημαντικά στην προσπάθεια εκσυγχρονισμού του εκπαιδευτικού συστήματος η οποία έχει αναληφθεί από τις ελληνικές αρχές.

- 28 Τον Μάιο του 2001, οι ελληνικές αρχές κατήρτισαν συμπλήρωμα προγραμματισμού, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 6, και το άρθρο 18, παράγραφος 3, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων. Από το συμπλήρωμα αυτό προκύπτει ότι τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου περιλαμβάνονται μεταξύ των δυνητικών τελικών δικαιούχων τόσο του μέτρου «εκπαίδευση και αρχική επαγγελματική κατάρτιση» (μέτρο 2.3, σημείο ΣΤ) όσο και του μέτρου «επαγγελματικός προσανατολισμός και σύνδεση με την αγορά εργασίας» (μέτρο 2.4, σημείο ΣΤ).
- 29 Το συμπλήρωμα προγραμματισμού εγκρίθηκε, μετά από ορισμένες προσαρμογές, τροποποιήσεις και προσθήκες, από την επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠΕΑΕΚ II κατά την πρώτη συνεδρίασή της στις 29 Μαΐου 2001 και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή προς ενημέρωση, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9, στοιχείο ιγ', και του άρθρου 34, παράγραφος 3, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων. Στο σημείο 5.4 των «συμπερασμάτων-αποφάσεών» της, που υιοθέτησε την ίδια ημέρα, η επιτροπή παρακολούθησης αντικατέστησε, για όλα τα μέτρα, τον όρο «ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι» με τον όρο «κατηγορίες τελικών δικαιούχων» και ανέφερε ότι τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ενέπιπταν στις κατηγορίες τελικών δικαιούχων. Ωστόσο, όσον αφορά, ειδικότερα, τη δράση που αφορά τους «λοιπούς φορείς αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης» (δράση 2.3.3 του μέτρου 2.3) που υπόκειται στην εποπτεία άλλων υπουργείων εκτός του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των δικαιούχων αυτών. Τέλος, προβλέφθηκε ότι, σε περίπτωση ανάγκης, θα μπορούσαν να ορισθούν και άλλες κατηγορίες τελικών δικαιούχων για κάθε μέτρο, μετά από εξέταση της ειδικής υπηρεσίας διαχείρισης του ΕΠΕΑΕΚ II.

30 Η νομιμότητα του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, του συμπληρώματος προγραμματισμού, της αποφάσεως της επιτροπής παρακολούθησης, καθώς και διαφόρων εθνικών μέτρων εκτελέσεως των πράξεων αυτών αμφισβητήθηκε στο πλαίσιο διαφόρων προσφυγών που άσκησαν οι προσφεύγουσες ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Οι προσφυγές αυτές εξακολουθούν να είναι εκκρεμείς.

31 Με επιστολή της 17ης Οκτωβρίου 2001, που περιήλθε στην Επιτροπή στις 25 Οκτωβρίου 2001, οι προσφεύγουσες κάλεσαν την Επιτροπή να ενεργήσει, βάσει του άρθρου 232, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίοδος, ΕΚ. Με την πρόσκληση αυτή, ζήτησαν από την Επιτροπή:

«1. [να] άρει την παράνομη παράλειψη χρηματοδότησης από το [τρίτο ΚΠΣ] και ειδικότερα,

2. επικαλούμενη τη θεμελιούμενη στη διάταξη του άρθρου 8, παράγραφος 2, του [κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων] εταιρική σχέση η οποία καλύπτει την προπαρασκευή, χρηματοδότηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των παρεμβάσεων, να παρέμβει ενώπιον της Εθνικής Αρχής υπέρ της τροποποιήσεως του [ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ] καθώς επίσης και του συμπληρώματος του επιχειρησιακού προγράμματος του Μαΐου 2001, προς την κατεύθυνση της συγχρηματοδότησης και των ιδιωτικών φορέων επαγγελματικής κατάρτισης·

3. [να] προβεί στην τροποποίηση της [αποφάσεως περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ] προς την κατεύθυνση της συμπεριλήψεως και των φορέων ιδιωτικής εκπαίδευσης στη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ως άνω προγράμματος [...].

4. [να επισημάνει] στην ελληνική αρχή παρακολούθησης την παράνομη παράλειψη της τελευταίας να συμπεριλάβει στην από 29 Μαΐου 2001 απόφασή της στη χρηματοδότηση και τους ιδιωτικούς φορείς επαγγελματικής κατάρτισης·

5. [να] αναστείλει την εκτέλεση της σχετικής απόφασης συμμετοχής των ταμείων προς υλοποίηση του [ΕΠΕΑΕΚ II] μέχρις ότου ληφθεί νέα απόφαση επί του τρόπου και του ύψους της χρηματοδότησης.»
- 32 Με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Φεβρουαρίου 2002 και πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως T-66/02, οι προσφεύγουσες άσκησαν προσφυγή κατά παραλείψεως δυνάμει του άρθρου 232 ΕΚ, με αίτημα να αναγνωριστεί ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να απαλείψει την παράνομη διάκριση μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων ΙΕΚ που προέκυπτε από την αποκλειστική χρηματοδότηση των δευτέρων από το τρίτο ΚΠΣ και, ειδικότερα, από το ΕΠΕΑΕΚ II, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΚ.
- 33 Με επιστολή του γενικού διευθυντή της Γενικής Διευθύνσεως «Απασχόληση και Κοινωνικές Υποθέσεις» της 27ης Φεβρουαρίου 2002 (στο εξής: προσβαλλόμενη πράξη), η Επιτροπή απάντησε στην προαναφερθείσα πρόσκληση προς ενέργεια. Η προσβαλλόμενη πράξη έχει ως εξής:

«[...]

Τα διαρθρωτικά ταμεία, ανάμεσα στους άλλους τομείς παρέμβασης στην Ελλάδα, χρηματοδότησαν τη δημιουργία και ενίσχυσαν τη λειτουργία ενός σημαντικού δημόσιου δικτύου Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ). Η συμμετοχή των διαρθρωτικών ταμείων στον τομέα αυτό άρχισε στο 1ο ΚΠΣ για την Ελλάδα 1989-1993 και συνεχίστηκε στο 2ο ΚΠΣ 1994-1999.

Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για το 3ο ΚΠΣ 2000-2006, οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπογράμμισαν τη σημασία που έχει η προοδευτική εφαρμογή των ανοικτών διαδικασιών για την ανάθεση των έργων που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Έτσι, και προκειμένου να μη διακυβευτεί το πραγματοποιηθέν έργο στον τομέα αυτό, συμφωνήθηκε με τις εθνικές αρχές στο πλαίσιο του [ΕΠΕΑΕΚ II] (βλ. επ' αυτού το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού) να μειωθεί προοδευτικά η χρηματοδότηση των δημόσιων ΙΕΚ για να μηδενιστεί, σύμφωνα με τη σημερινή της μορφή, μετά το 2003. Από την ημερομηνία αυτή, μόνον ένας ορισμένος τύπος ενεργειών, πολύ περιορισμένος, όπως καινοτομικές δράσεις, επιμόρφωση εκπαιδευτών, κ.λπ., που υλοποιούνται από ΙΕΚ δημόσια ή ενδεχόμενα ιδιωτικά, θα μπορεί να συγχρηματοδοτηθεί και κατόπιν ανοικτών διαδικασιών. Εξάλλου, με την προοπτική μιας ενδεχόμενης, συμμετοχής των ιδιωτικών ΙΕΚ στις ενέργειες αυτές, προβλέπεται στο [ΕΠΕΑΕΚ II] η εκπόνηση μελέτης που θα προσδιορίσει τις διαδικασίες.

Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερομένων, είναι σαφές ότι ο στόχος των διαρθρωτικών ταμείων είναι, στην προκειμένη περίπτωση, να βοηθήσουν την Ελλάδα να αποκτήσει ένα σύγχρονο σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης, συμβάλλοντας στην προώθηση και βελτίωσή του, στο πλαίσιο των ενεργών πολιτικών απασχόλησης και κατ' εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση.

Μετά την έγκριση του [ΕΠΕΑΕΚ II], που προτάθηκε από το κράτος μέλος, δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1260/1999, προβλέπεται ότι “κατ' εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας, η εφαρμογή των παρεμβάσεων εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, [...] με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής και ιδίως όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων”.

Σχετικά με τον χαρακτήρα κρατικής ενίσχυσης της χρηματοδότησης των δημόσιων ΙΕΚ, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της το γεγονός ότι οι δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισης των ινστιτούτων αυτών ρυθμίζονται από τον Νόμο 2009/1992. Ο Νόμος αυτός καθορίζει το νομικό και οργανωτικό πλαίσιο για το [εθνικό σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα]. Το άρθρο 5 του Νόμου προβλέπει ότι τα δημόσια ΙΕΚ ιδρύονται μέσω κοινής απόφασης των Υπουργών Παιδείας και Οικονομικών (και σε ορισμένες περιπτώσεις, και άλλων Υπουργών). Όλα τα ΙΕΚ

λειτουργούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας. Ο νόμος δημιουργεί επίσης ένα δημόσιο όργανο (τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, ΟΕΕΚ), που είναι [αρμόδιο] για το περιεχόμενο, τα προγράμματα και την οργάνωση των προγραμμάτων κατάρτισης των ΙΕΚ. Ο ΟΕΕΚ είναι επίσης επιφορτισμένος με την εποπτεία των ιδιωτικών ΙΕΚ.

Από τα προαναφερόμενα είναι σαφές ότι οι δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισης των δημόσιων ΙΕΚ αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος της Ελλάδος, όπως ορίζεται από την ελληνική νομοθεσία και ότι δεν μπορούν να θεωρηθούν σαν κερδοφόρος οικονομική δραστηριότητα. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημόσια χρηματοδότηση της δραστηριότητας αυτής δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87[, παράγραφος 1,] ΕΚ. Αυτό συμφωνεί με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ότι ένα “κράτος, στηρίζοντας το εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα, δεν αποσκοπεί στη δημιουργία κερδοφόρου δραστηριότητας, αλλά εκπληρώνει τα καθήκοντά του προς τον ίδιο τον πληθυσμό του στον κοινωνικό, πολιτιστικό και εκπαιδευτικό τομέα [...] [Το] εν λόγω σύστημα, κατά γενικό κανόνα, χρηματοδοτείται από τον δημόσιο πλούτο” [αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 263/86, Humbel, Συλλογή 1988, σ. 5365, και της 7ης Δεκεμβρίου 1993, C-109/92, Wirth, Συλλογή 1993, σ. I-6447]. Σε πολλές περιπτώσεις, η Επιτροπή έλαβε παρόμοια θέση σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων για κρατικές ενισχύσεις στις δημόσιες χρηματοδοτήσεις ιδρυμάτων που ανήκουν στο εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερόμενα, οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θεωρούν ότι η ενίσχυση υπέρ των δημόσιων ΙΕΚ δεν μπορεί να αποτελέσει στρέβλωση ανταγωνισμού και να θίξει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και, συνεπώς, δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ.»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 34 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 29 Απριλίου 2002, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

- 35 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 19 Ιουλίου 2002, η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Οι προσφεύγουσες κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί της ενστάσεως αυτής στις 3 Σεπτεμβρίου 2002.
- 36 Με την προσφυγή τους, οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο να ακυρώσει την προσβαλλόμενη πράξη με σκοπό να ακυρωθεί η παράνομη άρνηση της Επιτροπής να απαλείψει την παράνομη διάκριση μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων ΙΕΚ αναφορικά με τη χρηματοδότησή τους από το τρίτο ΚΠΣ και, ειδικότερα, από το ΕΠΕΑΕΚ II.
- 37 Με την ένσταση απαραδέκτου, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή ως προδήλως απαράδεκτη·
 - να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.
- 38 Με τις παρατηρήσεις τους επί της ενστάσεως απαραδέκτου, οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο να απορρίψει την ένσταση απαραδέκτου.

Σκεπτικό

- 39 Κατά το άρθρο 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, αν το ζητήσει διάδικος, το Πρωτοδικείο μπορεί να κρίνει επί του απαραδέκτου χωρίς να εισέλθει στην ουσία. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, η διαδικασία επί της ενστάσεως απαραδέκτου συνεχίζεται προφορικά, εκτός αν το Πρωτοδικείο αποφασίσει άλλως. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι έχει επαρκώς διαφωτιστεί από τα στοιχεία της δικογραφίας και ότι δεν απαιτείται η διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 40 Πρώτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ως πράξη δυνάμενη να προσβληθεί κατά το άρθρο 230 ΕΚ. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, η εν λόγω πράξη απλώς επιβεβαιώνει την άποψη που είχε διατυπώσει προηγουμένως η Επιτροπή όσον αφορά το συμβατό του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ με τους στόχους της χρηματοδότησεως από τα διαρθρωτικά ταμεία, και η οποία είχε ανακοινωθεί στις προσφεύγουσες με την ως άνω από 26 Απριλίου 2001 επιστολή της, δεν συνιστά δε απόφαση παράγουσα νέα έννομα αποτελέσματα σε σχέση προς εκείνα που δημιουργήθηκαν με την απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη πράξη ουδόλως μεταβάλλει τη νομική κατάσταση των προσφευγουσών σε σχέση προς αυτή που υπήρχε κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως αυτής.
- 41 Συναφώς, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά τη νομολογία, προσφυγές στρεφόμενες κατά αποφάσεων που έχουν χαρακτήρα καθαρώς επιβεβαιωτικό προγενεστέρων αποφάσεων μη προσβληθεισών εμπροθέσμως είναι απαράδεκτες (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Ιουλίου 1995, T-275/94, CB κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2169, και της 10ης Ιουλίου 1997, T-227/95, AssiDomän Kraft Products κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1185).

- 42 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη πράξη, ακόμα και αν είναι προσβλητή, δεν θίγει άμεσα και ατομικά τις προσφεύγουσες και, κατά συνέπεια, οι προσφεύγουσες δεν νομιμοποιούνται να αμφισβητήσουν την εν λόγω πράξη, καθόσον δεν νομιμοποιούνταν να αμφισβητήσουν ούτε την απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II.
- 43 Συναφώς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η απόφαση αυτή, η οποία εντάσσεται στις διαδικασίες του κοινοτικού πλαισίου στήριξης για τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις, έχει ως αποδέκτη την Ελληνική Δημοκρατία και αφορά μέτρα γενικού χαρακτήρα. Παραπέμποντας στη νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή προσθέτει ότι, για να επηρεάζεται άμεσα ένας ιδιώτης από ορισμένο μέτρο, απαιτείται το αμφισβητούμενο μέτρο να θίγει άμεσα τη νομική του κατάσταση και να μην αφήνει καμία εξουσία εκτιμήσεως στους αποδέκτες του μέτρου αυτού οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή του, όταν αυτή έχει καθαρά αυτόματο χαρακτήρα και απορρέει αποκλειστικά από την κοινοτική ρύθμιση χωρίς εφαρμογή άλλων παρεμβαλλόμενων κανόνων.
- 44 Εν προκειμένω, η Επιτροπή διατείνεται ότι η απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II δεν αφορά άμεσα τις προσφεύγουσες. Συγκεκριμένα, ισχυρίζεται ότι η έγκριση του ΕΠΕΑΕΚ II με την απόφαση αυτή συνιστά αναγνώριση του ότι το πρόγραμμα αυτό είναι σύμφωνο με τους στόχους του τρίτου ΚΠΣ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η προσαρμογή και ο εκσυγχρονισμός των πολιτικών και των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης, χωρίς να υπεισέρχεται στον τρόπο εφαρμογής του και χωρίς να καθορίζει ποιοι θα είναι οι αποδέκτες της ενίσχυσης. Η εφαρμογή των παρεμβάσεων και ο έλεγχός τους εναπόκειται κατά κύριο λόγο, κατ' εφαρμογήν της αρχής της επικουρικότητας, στα κράτη μέλη. Το συμπλήρωμα προγραμματισμού, όπως προσαρμόστηκε και τροποποιήθηκε από την επιτροπή παρακολούθησης, το οποίο δίνει προτεραιότητα στην κρατική εκπαίδευση, συνιστά εθνικό μέτρο περί εφαρμογής της στρατηγικής και των αξόνων προτεραιότητας και όχι πράξη κοινοτικού οργάνου δυνάμενη να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.

- 45 Τρίτον, και στο μέτρο που οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι αρνήθηκε παράνομα, με την προσβαλλόμενη πράξη, να απαλείψει τη διάκριση που υποτίθεται ότι εισάγει το ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών ΙΕΚ, και η οποία οφείλεται στην εκ μέρους της Ελληνικής Δημοκρατίας παράβαση των διατάξεων του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων και των άρθρων 43 ΕΚ και 49 ΕΚ, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η υπό κρίση προσφυγή πρέπει επίσης να απορριφθεί ως προδήλως απαράδεκτη.
- 46 Συγκεκριμένα, κατά την καθής, με την αιτίαση αυτή, οι προσφεύγουσες προσάπτουν, κατ' ουσίαν, στην Επιτροπή ότι παρέλειψε να κινήσει διαδικασία λόγω παραβάσεως κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας. Όμως, εκτός του ότι η Επιτροπή εξέφρασε εν προκειμένω σαφώς την άποψή της όσον αφορά το συμβατό του εθνικού προγράμματος με τον κανονισμό περί των διαρθρωτικών ταμείων, η κίνηση μιας τέτοιας διαδικασίας εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής και αφορά τις σχέσεις της με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, η απόφαση περί κινήσεως ή μη κινήσεως τέτοιας διαδικασίας δεν αφορά τους τρίτους και, επομένως, δεν μπορεί να προσβληθεί από τις προσφεύγουσες (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 1990, C-87/89, Sonito κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-1981, σκέψεις 6 και 7· διατάξεις του Πρωτοδικείου της 14ης Δεκεμβρίου 1993, T-29/93, Calvo Alonso-Cortès κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-1389, σκέψη 55, και της 4ης Ιουλίου 1994, T-13/94, Century Oils Hellas κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-431, σκέψεις 13 και 14).
- 47 Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η προσβαλλόμενη πράξη αποσκοπεί κυρίως στην πληροφόρηση των προσφευγουσών σχετικά με το συμβατό του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ με τους στόχους και την πολιτική των διαρθρωτικών ταμείων. Στο μέτρο που αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, η εν λόγω πράξη ουδόλως συνδέεται με διαδικασία βάσει του άρθρου 88 ΕΚ, αλλά αποτελεί απλή γενική πληροφόρηση σχετικά με την εκ μέρους των υπηρεσιών της Επιτροπής εκτίμηση περί της μη εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού στις ενισχύσεις που αφορούν την εθνική εκπαίδευση καθώς και σχετικά με τη θέση την οποία έχει λάβει σε παρόμοιες περιπτώσεις, βάσει της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου (προμνησθείσες στη σκέψη 33 αποφάσεις Humbel και Wirth). Κατά συνέπεια, δεν υφίσταται εν προκειμένω απόφαση της Επιτροπής ληφθείσα στο πλαίσιο του άρθρου 88 ΕΚ και απευθυνθείσα στην Ελληνική Δημοκρατία, δυνάμενη να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως κατά το άρθρο 230 ΕΚ.

- 48 Οι προσφεύγουσες απαντούν, πρώτον, ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν περιορίζεται στην επιβεβαίωση προγενέστερης πράξης μη αμφισβητηθείσας εμπροθέσμως. Συγκεκριμένα, η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατόπιν εξέτασως νέων πραγματικών περιστατικών, όπως το συμπλήρωμα προγραμματισμού, και νέων νομικών επιχειρημάτων που προβλήθηκαν με την πρόσκληση προς ενέργεια και, επομένως, αποτελεί προσβλητή πράξη.
- 49 Συναφώς, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι το αίτημα που διατύπωσαν με την πρόσκληση προς ενέργεια δεν συνιστούσε απλό αίτημα ανακλήσεως της αποφάσεως της Επιτροπής περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II, αλλά αίτημα εξ υπαρχής ελέγχου της ουσίας και της νομιμότητάς του βάσει των στοιχείων που τέθηκαν υπόψη της Επιτροπής και, ιδίως, των δεδομένων και των ισχυρισμών που περιείχονταν στην πρόσκληση προς ενέργεια. Κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή έχει συνεχή αρμοδιότητα να ελέγχει τη νομιμότητα των παρεμβάσεων των διαρθρωτικών ταμείων σε όλα τα στάδια, ήτοι κατά την προπαρασκευή τους, τη χρηματοδότησή τους, την παρακολούθησή τους ή την αξιολόγησή τους.
- 50 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες θεωρούν ότι θα νομιμοποιούνταν να προσβάλουν και την απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II, καθόσον η απόφαση αυτή τις θίγει άμεσα και ατομικά, έστω και αν τυπικά έχει ως μόνο αποδέκτη την Ελληνική Δημοκρατία.
- 51 Συναφώς, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, πρώτον, ότι οι δικαιούχοι της χρηματοδότησης καθορίζονται σαφώς στις συνδυασμένες διατάξεις του ΕΠΕΑΕΚ II, του συμπληρώματος προγραμματισμού και των αντιστοίχων αποφάσεων της επιτροπής παρακολούθησης.
- 52 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από την Επιτροπή, το ότι η εφαρμογή και ο έλεγχος των παρεμβάσεων των διαρθρωτικών ταμείων εναπόκεινται, κατ' εφαρμογήν της αρχής της επικουρικότητας, στα κράτη μέλη, τα οποία καθορίζουν, μεταξύ άλλων, τους κανόνες εφαρμογής και τους δικαιούχους, δεν αναιρεί το γεγονός ότι η απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II θίγει τις προσφεύγουσες άμεσα.

Αφενός, από την εταιρική σχέση που θεσπίζει ο κανονισμός περί των διαρθρωτικών ταμείων προκύπτει σαφώς η ύπαρξη διαρκούς συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, οπότε ο χαρακτηρισμός και μόνον ενός μέτρου ως εθνικού δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι αποκλείεται οποιαδήποτε παρέμβαση της Επιτροπής. Αφετέρου, η Επιτροπή διαθέτει συνεχή αρμοδιότητα ελέγχου της νομιμότητας των παρεμβάσεων σε όλα τα στάδια. Τέλος, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι δεν προσέβαλαν την απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II διότι ανέμεναν ότι η θέση τους θα βελτιωνόταν με μεταγενέστερες πράξεις, όπως το συμπλήρωμα προγραμματισμού, οι οποίες θα μετρίαζαν τη δυσμενή σε βάρος τους διάκριση, προτού ζητήσουν από την Επιτροπή να λάβει τα μέτρα που αναφέρονται στην πρόσκληση προς ενέργεια.

- 53 Τρίτον, οι προσφεύγουσες θεωρούν ότι η άρνηση της Επιτροπής να θέσει τέρμα στη διάκριση μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών ΙΕΚ επηρεάζει άμεσα τη νομική και πραγματική τους κατάσταση χωρίς να αφήνει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως στην Ελληνική Δημοκρατία που είναι επιφορτισμένη με την εφαρμογή του ΕΠΕΑΕΚ II. Η άποψη αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι το συμπλήρωμα προγραμματισμού επανέλαβε, χωρίς να τους τροποποιήσει, τους όρους της αποφάσεως της Επιτροπής περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II. Εξάλλου, η δυσμενής μεταχείριση των ιδιωτικών ΙΕΚ στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II έχει ήδη προξενήσει στις προσφεύγουσες σοβαρή οικονομική ζημία, λόγω της συνεχούς και αυξανόμενης διαρροής πελατών και των υψηλότερων διδάκτρων, και απειλεί την ίδια την επιβίωσή τους μέχρι το 2006.

- 54 Τέλος, οι προσφεύγουσες αντικρούουν τους ισχυρισμούς της Επιτροπής σύμφωνα με τους οποίους οι λόγοι τους οποίους προβάλλουν με την προσφυγή τους και οι οποίοι αντλούνται από την εκ μέρους της Ελληνικής Δημοκρατίας παράβαση του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων και των άρθρων 48 ΕΚ και 49 ΕΚ ισοδυναμούν με αίτημα κινήσεως διαδικασίας λόγω παραβάσεως κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας. Η άποψη αυτή δεν λαμβάνει υπόψη τις αρμοδιότητες της Επιτροπής, οι οποίες απορρέουν από τον κανονισμό περί των διαρθρωτικών ταμείων, τις οποίες οι προσφεύγουσες της ζήτησαν, με την πρόσκληση προς ενέργεια, να ασκήσει. Το αυτό ισχύει και

όσον αφορά τον ισχυρισμό της Επιτροπής περί μη υπάρξεως παραβάσεως του άρθρου 87 ΕΚ, δεδομένου ότι η επαγγελματική εκπαίδευση, παρά το άρθρο 126 ΕΚ, αποτελεί οικονομική δραστηριότητα κατά τη Συνθήκη ΕΚ.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 55 Κατά το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις που αναφέρονται στα τρία πρώτα εδάφια του ίδιου άρθρου, να ασκεί προσφυγή «κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό, καθώς και κατά αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως κανονισμοί ή αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, το αφορούν άμεσα και ατομικά».
- 56 Όσον αφορά το παραδεκτό της υπό κρίση προσφυγής, καθόσον αποβλέπει, πρώτον, στην ακύρωση της εκφρασθείσας με την προσβαλλόμενη πράξη αρνήσεως της Επιτροπής να τροποποιήσει την απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ κατά ευνοϊκό για τις προσφεύγουσες τρόπο, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, δεν αρκεί να έχει σταλεί ένα έγγραφο από ένα κοινοτικό όργανο στον αποδέκτη του, σε απάντηση αιτήσεως που υπέβαλε ο τελευταίος, για να μπορεί να χαρακτηριστεί το έγγραφο αυτό ως απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, παρέχουσα το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως. Πράξεις ή αποφάσεις δυνάμενες να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, αποτελούν μόνον τα μέτρα που παράγουν υποχρεωτικά έννομα αποτελέσματα, τα οποία είναι ικανά να οίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας ουσιαδώς τη νομική του κατάσταση (απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1998, C-68/94 και C-30/95, Γαλλία κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-1375, σκέψη 62· απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Οκτωβρίου 1993, T-83/92, Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-1169, σκέψη 30· διάταξη του Πρωτοδικείου της 4ης Οκτωβρίου 1996, T-5/96, Sveriges Betodlares και Henrikson κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1299, σκέψη 26· απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Μαρτίου 2000, T-125/97 και T-127/97, Coca Cola κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-1733, σκέψη 77, και διάταξη του Πρωτοδικείου της 18ης Απριλίου 2002, T-238/00, IPSO και USE κατά ΕΚΤ, Συλλογή 2002, σ. II-2237, σκέψη 44).

- 57 Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, όταν μια πράξη κοινοτικού οργάνου είναι αρνητική, πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη φύση της αιτήσεως της οποίας αποτελεί την απάντηση. Ειδικότερα, η άρνηση ενός κοινοτικού οργάνου να προβεί στην ανάκληση ή στην τροποποίηση μιας πράξεως δεν μπορεί να χαρακτηριστεί αυτή καθαυτή ως πράξη της οποίας η νομιμότητα μπορεί να ελεγχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 230 ΕΚ, παρά μόνον αν η πράξη που το κοινοτικό όργανο αρνείται να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει θα μπορούσε η ίδια να προσβληθεί δυνάμει της διατάξεως αυτής (προμνησθείσα στη σκέψη 56 απόφαση *Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής*, σκέψη 31· προμνησθείσες στη σκέψη 56 διατάξεις *Sveriges Betodlares και Henrikson κατά Επιτροπής*, σκέψη 28, και *IPSO και USE κατά ΕΚΤ*, σκέψη 45).
- 58 Στην υπό κρίση περίπτωση, οι προσφεύγουσες υπέβαλαν στην Επιτροπή αίτηση με την οποία ζήτησαν, μεταξύ άλλων, την τροποποίηση, δυνάμει του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων και, ειδικότερα, του άρθρου 12 και του άρθρου 15, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού, της αποφάσεως περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II, ούτως ώστε τα ιδιωτικά ινστιτούτα και σχολές επαγγελματικής εκπαίδευσεως να μπορούν να συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II, καθώς και την αναστολή της εφαρμογής της αποφάσεως αυτής μέχρις ότου ληφθεί νέα απόφαση για τον τρόπο και το ύψος της χρηματοδοτήσεως.
- 59 Σκοπός, συνεπώς, της αιτήσεως των προσφευγουσών ήταν η πρόκληση της ασκήσεως, προς μια ορισμένη κατεύθυνση, της αρμοδιότητας την οποία ο κανονισμός περί των διαρθρωτικών ταμείων απονέμει στην Επιτροπή για την έγκριση των επιχειρησιακών προγραμμάτων εφαρμογής κοινοτικού πλαισίου στήριξης κατά την έννοια του ίδιου κανονισμού. Υπό τις περιστάσεις αυτές, οι προσφεύγουσες δεν μπορούσαν να ζητήσουν την τροποποίηση της αποφάσεως της Επιτροπής περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II παρά μόνον στο μέτρο που η εν λόγω απόφαση τις αφορούσε άμεσα και ατομικά κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 56 διάταξη *IPSO και USE κατά ΕΚΤ*, σκέψη 47, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 60 Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η απόφαση της Επιτροπής περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II συνιστά, προδήλως, πράξη γενικής ισχύος. Πράγματι, με την απόφαση αυτή, η οποία απευθύνεται αποκλειστικά στην Ελληνική Δημοκρατία, η Επιτροπή ενέκρινε το ΕΠΕΑΕΚ II, σκοπός του

οποίου είναι η εφαρμογή του τρίτου ΚΠΣ στον τομέα της εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα και το οποίο περιλαμβάνει ένα σύνολο πολυετών μέτρων και κανόνων που έχουν εφαρμογή σε αντικειμενικώς προσδιοριζόμενες καταστάσεις και παράγουν έννομα αποτελέσματα έναντι κατηγοριών προσώπων οι οποίες καθορίζονται κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο.

61 Πρέπει, ωστόσο, να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία, υπό ορισμένες περιστάσεις, ακόμα και μια πράξη γενικής ισχύος που εφαρμόζεται στο σύνολο των ενδιαφερομένων επιχειρηματιών μπορεί να αφορά άμεσα και ατομικά ορισμένους από αυτούς και, ως εκ τούτου, να έχει έναντι αυτών τον χαρακτήρα αποφάσεως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Μαΐου 1991, C-358/89, Extramet Industrie κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1991, σ. I-2501, σκέψη 13· της 18ης Μαΐου 1994, C-309/89, Codorniu κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-1853, σκέψη 19, και της 25ης Ιουλίου 2002, C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. I-6677, σκέψη 36· απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Ιουνίου 2001, T-166/99, Andres de Dios κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. II-1857, σκέψη 45· προμνησθείσα στη σκέψη 56 διάταξη IP SO και USE κατά ΕΚΤ, σκέψη 51· διατάξεις του Πρωτοδικείου της 10ης Σεπτεμβρίου 2002, T-223/01, Japan Tobacco και JT International κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. II-3259, σκέψη 29, και της 21ης Μαρτίου 2003, T-167/02, Établissements Toulorge κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. II-1111, σκέψη 27).

62 Ομοίως, από τη νομολογία προκύπτει ότι, για να επηρεάζεται ένας ιδιώτης άμεσα από ορισμένο κοινοτικό μέτρο, απαιτείται να επηρεάζεται το αμφισβητούμενο μέτρο άμεσα τη νομική του κατάσταση και να μην αφήνει καμία εξουσία εκτιμήσεως στους αποδέκτες του εν λόγω μέτρου που είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή του, όταν αυτή έχει καθαρά αυτόματο χαρακτήρα και απορρέει αποκλειστικά από την κοινοτική ρύθμιση χωρίς εφαρμογή άλλων παρεμβαλλομένων κανόνων (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 1998, C-386/96 P, Dreyfus κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-2309, σκέψη 43, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και προμνησθείσα στη σκέψη 61 διάταξη του Πρωτοδικείου Japan Tobacco και JT International κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 45, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

63 Στην υπό κρίση περίπτωση, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, με την απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II, η Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, και του άρθρου 28, παράγραφος 1, του κανονισμού περί

των διαρθρωτικών ταμείων, αφενός, ενέκρινε το ΕΠΕΑΕΚ II που είχε προταθεί από την Ελληνική Κυβέρνηση και καταρτιστεί σε συμφωνία με την Επιτροπή στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσεως, κατά την έννοια του άρθρου 8 του ίδιου κανονισμού, και, αφετέρου, αποφάσισε το ύψος της συνολικής συμμετοχής των διαρθρωτικών ταμείων στην εφαρμογή του προγράμματος. Προτού λάβει την απόφαση αυτή, η Επιτροπή έλεγξε τη συνέπεια του ΕΠΕΑΕΚ II με το τρίτο ΚΠΣ, τη συμβατότητά του με τις κοινοτικές πολιτικές, καθώς και τη συμφωνία του περιεχομένου του με τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων.

- 64 Η απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II εντάσσεται, συνεπώς, στο πλαίσιο των διαδικασιών του τρίτου ΚΠΣ για τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην Ελλάδα και αποβλέπει στην υλοποίηση του στόχου του που συνίσταται στην προσαρμογή και τον εκσυγχρονισμό των πολιτικών και των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα αυτή. Όμως, δεδομένου ότι η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση εμπíπτουν, δυνάμει των άρθρων 149 ΕΚ και 150 ΕΚ, στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, οι κοινοτικές δράσεις στους τομείς αυτούς νοούνται, όπως προβλέπεται ρητώς στην αιτιολογική σκέψη 27 και στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων, ως «[συμπληρώνουσες] ή [συμβάλλουσες] στις αντίστοιχες δράσεις των κρατών μελών», στο πλαίσιο ενισχυμένης εταιρικής σχέσεως μεταξύ της Κοινότητας και του ενδιαφερομένου κράτους μέλους. Εξάλλου, η αιτιολογική σκέψη 26 και το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων αναφέρουν ρητώς ότι, κατ' εφαρμογήν της αρχής της επικουρικότητας, και υπό την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, ιδίως όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η εφαρμογή των παρεμβάσεων και ο έλεγχός τους εμπíπτουν κατά πρώτο λόγο στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

- 65 Επομένως, ναι μεν η απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II καθορίζει, μεταξύ άλλων, τους άξονες προτεραιότητας του ΕΠΕΑΕΚ II και το ύψος της συνολικής συμμετοχής των διαρθρωτικών ταμείων για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος αυτού, δεν παρεμβαίνει όμως στην εφαρμογή των προβλεπομένων σ' αυτό μέτρων και ενεργειών και στον έλεγχό τους, που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα των ελληνικών αρχών.

66 Αυτό ισχύει, ειδικότερα, όσον αφορά τον ακριβή προσδιορισμό των τελικών δικαιούχων των προβλεπομένων μέτρων. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 3, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων, οι κατηγορίες των «τελικών δικαιούχων» των εν λόγω μέτρων, οι οποίοι μπορούν να είναι, κατά το άρθρο 9, στοιχείο ιβ', του εν λόγω κανονισμού, οι φορείς και οι επιχειρήσεις «τῶν δημόσιου ἢ του ιδιωτικού τομέα» που είναι αρμόδιες για την εκτέλεση των πράξεων, καθορίζονται με το συμπλήρωμα προγραμματισμού το οποίο καταρτίζεται από το οικείο κράτος μέλος ἢ τη διαχειριστική αρχή που ἔχει ορίσει το κράτος αυτό για να διαχειρίζεται το συγκεκριμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα. Το έγγραφο αυτό χρησιμεύει στην εφαρμογή της στρατηγικής και των αξόνων προτεραιότητας της παρεμβάσεως και περιέχει τα λεπτομερή στοιχεία των μέτρων, που προβλέπονται στο άρθρο 18, παράγραφος 3, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων και μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο «καθορισμός των κατηγοριών τελικών δικαιούχων των μέτρων». Το ίδιο έγγραφο, αναπροσαρμοσμένο, ενδεχομένως, σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 3, του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων και εγκεκριμένο από την επιτροπή παρακολούθησης, διαβιβάζεται στην Επιτροπή προς ενημέρωσή της και όχι προς ἔγκριση. Η Επιτροπή δεν παρεμβαίνει στον τομέα αυτόν παρά μόνον αν τα στοιχεία που περιέχονται στην απόφαση περί συμμετοχῆς των ταμείων, ὡπως το συνολικό ὕψος της συμμετοχῆς των ταμείων που χορηγείται για τον συγκεκριμένο ἄξονα προτεραιότητας ἢ οι ειδικοί στόχοι του, ἔχουν τυχόν τροποποιηθεῖ με το συμπλήρωμα προγραμματισμού ἢ με τις αναπροσαρμογές του. Ὅμως, στην υπό κρίση υπόθεση δεν υποστηρίζεται ὅτι συντρέχει τέτοια περίπτωση.

67 Είναι, ασφαλώς, αληθές ὅτι το ΕΠΕΑΕΚ II, ὡπως εγκρίθηκε από την Επιτροπή, ἀνέφερε, για το μέτρο «εκπαίδευση και αρχική επαγγελματική κατάρτιση» (μέτρο 2.3) που ἐμπίπτει στον δεύτερο ἄξονα προτεραιότητας που τιτλοφορεῖται «προώθηση και βελτίωση της εκπαίδευσης και της αρχικῆς επαγγελματικῆς κατάρτισης στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης», ὅτι μια πρώτη φάση θα ἀφορούσε τη χρηματοδότηση των δημοσίων ΙΕΚ σε συνεργασία με μη κυβερνητικούς οργανισμούς και ὅτι ἐπρόκειτο να ἐκπονηθεῖ μελέτη για τον καθορισμό του τρόπου συμμετοχῆς των ιδιωτικῶν ΙΕΚ στα προγράμματα αρχικῆς επαγγελματικῆς κατάρτισης (βλ. ἀνωτέρω σκέψη 26). Ὡστόσο, ἡ ἔνδειξη αὐτή περί της κατά προτεραιότητα χρηματοδοτήσεως, σε πρώτη φάση, των δημοσίων ΙΕΚ δεν μπορεί να ἐρμηνευθεῖ ὑπό την ἔννοια ὅτι ἀποκλείει τα ιδιωτικά ΙΕΚ ἀπὸ τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του μέτρου αὐτοῦ ἢ ὅτι ἀπαγορεύει στις ἀρμόδιες ἐλληνικὲς ἀρχές να συμπεριλάβουν τα ιδιωτικά ΙΕΚ μεταξύ των τελικῶν δικαιούχων των ιδίων μέτρων, στο πλαίσιο των ἀρμοδιοτήτων που τους ἀναγνωρίζονται, ιδίως, ἀπὸ το άρθρο 18, παράγραφος 3, του κανονισμού περί των διαρθρωτικῶν ταμείων. Αυτό ἀληθεύει κατὰ μείζονα λόγο καθόσον, ὡπως ἀναγνωρίζουν οι ίδιες οι προσφεύγουσες, ἡ

αρχική μορφή του συμπληρώματος προγραμματισμού, που εκπονήθηκε από τις ελληνικές αρχές τον Μάιο του 2001, περιελάμβανε πράγματι τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μεταξύ των ενδεικτικών τελικών δικαιούχων τόσο του ως άνω μέτρου όσο και του μέτρου «επαγγελματικός προσανατολισμός και σύνδεση με την αγορά εργασίας» (μέτρο 2.4) (βλ. ανωτέρω σκέψη 28).

- 68 Οι προσφεύγουσες εμμένουν, ωστόσο, στην άποψη ότι με το συμπλήρωμα προγραμματισμού, όπως προσαρμόστηκε και εγκρίθηκε από την επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠΕΑΕΚ II κατά τη συνεδρίασή της της 29ης Μαΐου 2001, τα ιδιωτικά ΙΕΚ απώλεσαν τη δυνατότητα συγχρηματοδότησης στο πλαίσιο του επιδίκου επιχειρησιακού προγράμματος, η οποία τους αναγνωριζόταν με την αρχική μορφή του συμπληρώματος προγραμματισμού. Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί εκ προοιμίου ότι δεν εναπόκειται στο Πρωτοδικείο να αναλύσει, στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, το περιεχόμενο των «συμπερασμάτων-αποφάσεων» της επιτροπής παρακολούθησης της 29ης Μαΐου 2001, ούτε να καθορίσει, ειδικότερα, αν και σε ποιο βαθμό το σημείο 5.4 των εν λόγω «συμπερασμάτων-αποφάσεων» (βλ. ανωτέρω σκέψη 29) είχε ως συνέπεια τον αποκλεισμό, *de jure* ή *de facto*, των ιδιωτικών ΙΕΚ από τη συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II, όπως διατείνονται οι προσφεύγουσες. Αρκεί η διαπίστωση ότι ο προβαλλόμενος αποκλεισμός, ακόμα και αν υποθεθεί ότι όντως υφίσταται, ουδόλως απορρέει από την απόφαση της Επιτροπής περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II, αλλά προκύπτει από τα εθνικά μέτρα εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος, όπως το συμπλήρωμα προγραμματισμού, τα «συμπεράσματα-αποφάσεις» της επιτροπής παρακολούθησης ή, ακόμα, τα συγκεκριμένα μέτρα εφαρμογής τους.
- 69 Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι τα επίδικα εθνικά μέτρα όντως προσβλήθηκαν από τις προσφεύγουσες ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Συνεπώς, τα δικαιώματα των προσφευγουσών προστατεύονται από τα εθνικά δικαστήρια τα οποία μπορούν, ενδεχομένως, να υποβάλουν σχετικό προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ.
- 70 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η απόφαση της Επιτροπής περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II δεν μπορεί να θεωρηθεί ως πράξη η οποία επηρέασε άμεσα τη νομική κατάσταση των προσφευγουσών κατά την έννοια της παρατιθέμενης

ανωτέρω στη σκέψη 62 νομολογίας, καθόσον οι ελληνικές αρχές προδήλως διέθεταν περιθώριο εκτιμήσεως κατά την εφαρμογή, με παρεμβαλλόμενα εθνικά μέτρα, της εν λόγω αποφάσεως, ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό των κατηγοριών τελικών δικαιούχων των διαφόρων μέτρων που σχεδιάζονταν στο πλαίσιο του επιδικίου προγράμματος.

71 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να συναχθεί ότι η απόφαση της Επιτροπής περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II δεν αφορά άμεσα την πρώτη προσφεύγουσα. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την προμνησθείσα στις σκέψεις 56, 57 και 59 νομολογία και στο μέτρο που η προσβαλλόμενη πράξη αναλύεται ως άρνηση τροποποιήσεως μιας κοινοτικής πράξεως γενικής ισχύος που δεν την αφορά άμεσα, η πρώτη προσφεύγουσα δεν μπορεί να προσβάλει παραδεκτώς την εν λόγω άρνηση με προσφυγή ακυρώσεως. Συναφώς, το γεγονός και μόνον ότι η προσφεύγουσα αυτή περιλαμβάνεται μεταξύ των αποδεκτών της πράξεως που εκφράζει την άρνηση αυτή στερείται οποιασδήποτε σημασίας (προμνησθείσα στη σκέψη 56 διάταξη IPSO και USE κατά ΕΚΤ, σκέψη 58).

72 Το ίδιο συμπέρασμα επιβάλλεται και όσον αφορά τα δύο προσφεύγοντα σωματεία. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, η υπεράσπιση γενικών και συλλογικών συμφερόντων μιας κατηγορίας δικαιουμένων δεν αρκεί προς θεμελίωση του παραδεκτού προσφυγής ακυρώσεως ασκουμένης από ένωση προσώπων. Συνεπώς, μια ένωση δεν μπορεί να ασκήσει παραδεκτώς προσφυγή ακυρώσεως όταν τα μέλη της δεν θα μπορούσαν να το πράξουν ατομικώς (απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουλίου 1995, T-447/93 έως T-449/93, ΑΙΤΕC κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1971, σκέψη 54· διατάξεις του Πρωτοδικείου της 9ης Αυγούστου 1995, T-585/93, Greenpeace κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2205, σκέψη 59, και της 4ης Οκτωβρίου 1996, T-197/95, Sveriges Betodlares και Henrikson κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1283, σκέψη 35). Όμως, στην υπό κρίση περίπτωση, δεν αποδείχθηκε ότι η γενικής ισχύος απόφαση της Επιτροπής περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II αφορά άμεσα τα μέλη των προσφευγόντων σωματείων. Συνεπώς, η προσφυγή τους, καθόσον έχει ως αίτημα την ακύρωση της εκφραζομένης με την προσβαλλόμενη πράξη αρνήσεως της Επιτροπής να τροποποιήσει την απόφασή της περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II, πρέπει επίσης να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

- 73 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφυγή, καθόσον βάλλει κατά της αρνήσεως της Επιτροπής να τροποποιήσει την απόφαση περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν τα λοιπά επιχειρήματα των διαδίκων.
- 74 Δεύτερον, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, με την υπό κρίση προσφυγή, οι προσφεύγουσες επιδιώκουν την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως καθόσον, με την εν λόγω πράξη, η Επιτροπή, κατά παράβαση του κανονισμού περί των διαρθρωτικών ταμείων και της Συνθήκης ΕΚ, αρνήθηκε ή παρέλειψε να παρέμβει στις αρμόδιες ελληνικές αρχές και να επιστήσει την προσοχή τους στις παρανομίες που διαπράχθηκαν κατά την εφαρμογή του ΕΠΕΑΕΚ II, ούτως ώστε να επιτύχει την τροποποίηση του προγράμματος αυτού, του συμπληρώματος προγραμματισμού και των «συμπερασμάτων-αποφάσεων» της επιτροπής παρακολούθησης της 29ης Μαΐου 2001 προκειμένου να επεκταθεί και στα ιδιωτικά ΙΕΚ η συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II.
- 75 Όπως ορθώς υπογραμμίζει η Επιτροπή, οι προσφεύγουσες προσάπτουν κατ' ουσίαν στην Επιτροπή ότι αρνήθηκε να κινήσει κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας διαδικασία λόγω παραβάσεως των υποχρεώσεων τις οποίες η τελευταία υπέχει από τον κανονισμό περί των διαρθρωτικών ταμείων και τη Συνθήκη ΕΚ.
- 76 Όμως, κατά πάγια νομολογία, δεν είναι παραδεκτή η προσφυγή ιδιώτη κατά της αρνήσεως της Επιτροπής να κινήσει διαδικασία λόγω παραβάσεως κατά κράτους μέλους (διάταξη του Δικαστηρίου της 12ης Ιουνίου 1992, C-29/92, Asia Motor France κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-3935, σκέψη 21· απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Φεβρουαρίου 1997, C-107/95 P, Bundesverband der Bilanzbuchhalter κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-947, σκέψη 19· διάταξη του Πρωτοδικείου της 16ης Φεβρουαρίου 1998, T-182/97, Smanor κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-271, σκέψη 25).

- 77 Πράγματι, από το άρθρο 226 ΕΚ προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να κινήσει διαδικασία λόγω παραβάσεως, αλλά διαθέτει συναφώς διακριτική ευχέρεια αποκλείουσα το δικαίωμα των ιδιωτών να απαιτήσουν από το όργανο να λάβει μια συγκεκριμένη θέση και να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως κατά της αρνήσεώς της να ενεργήσει (βλ. προμνησθείσα στη σκέψη 76 διάταξη Smarog κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 27, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 78 Επομένως, η υπό κρίση προσφυγή, καθόσον βάλλει κατά της καθ' υπόθεση παράνομης αρνήσεως της Επιτροπής να κινήσει διαδικασία λόγω παραβάσεως κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, επίσης πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.
- 79 Τέλος, με διάφορα επιχειρήματα που διατύπωσαν με το δικόγραφο της προσφυγής και επανέλαβαν με τις παρατηρήσεις τους επί της ενστάσεως απαραδέκτου, οι προσφεύγουσες αμφισβητούν τις εκτιμήσεις του γενικού διευθυντή της Γενικής Διευθύνσεως «Απασχόληση και Κοινωνικές Υποθέσεις» της Επιτροπής, ο οποίος συνέταξε την προσβαλλόμενη πράξη, σχετικά με τον μη χαρακτηρισμό ως κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τη συναφή νομολογία του Δικαστηρίου, των μέτρων δημόσιας χρηματοδότησεως υπέρ του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος της Ελλάδας, αναπόσπαστο μέρος του οποίου αποτελούν τα δημόσια ΙΕΚ.
- 80 Επιβάλλεται, ωστόσο, η διαπίστωση ότι σε κανένα στάδιο της διοικητικής ή της παρούσας διαδικασίας δεν ζήτησαν οι προσφεύγουσες την κατάργηση μιας ατομικής ενισχύσεως ή ενός καθεστώτος ενισχύσεων παράνομου ή ασυμβίβαστου με την κοινή αγορά, που να έχει καθιερώσει η Ελληνική Δημοκρατία υπέρ των δημοσίων ΙΕΚ, αλλά περιορίστηκαν να επικρίνουν το σύνολο του συστήματος συγχρηματοδότησεως, κοινοτικού και εθνικού, του ΕΠΕΑΕΚ II, ισχυριζόμενες ότι αποκλείστηκαν παρ'ανόμως από την εν λόγω συγχρηματοδότηση. Τόσο με την πρόσκληση προς ενέργεια (βλ. ανωτέρω σκέψη 31) όσο και με την υπό κρίση προσφυγή, οι προσφεύγουσες επιδιώκουν, κατ' ουσίαν, να περιληφθούν και αυτές στη συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II, η οποία, κατ' αυτές, προορίζεται αποκλειστικά για τα δημόσια ΙΕΚ. Συνεπώς, ακριβώς για να καταδείξουν τη φερόμενη δυσμενή διάκριση μεταξύ

δημοσίων και ιδιωτικών ΙΕΚ επικαλούνται οι προσφεύγουσες το άρθρο 87 ΕΚ, και όχι για να ζητήσουν την κατάργηση μιας κρατικής ενισχύσεως ή ενός καθ' υπόθεσηση παράνομου ή ασυμβίβαστου με την κοινή αγορά καθεστώτος ενισχύσεων υπέρ των δημοσίων ΙΕΚ.

81. Εν πάση περιπτώσει, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι οι εκτιμήσεις του συντάκτη της προσβαλλομένης πράξεως σχετικά με τη μη εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού στις ενισχύσεις προς την εθνική εκπαίδευση δεν μπορούν να θεωρηθούν ως πράξη ενέχουσα απόφαση, ακόμα δε λιγότερο ως απόφαση της Επιτροπής ληφθείσα στο πλαίσιο του άρθρου 88 ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [88] της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83, σ. 1), και δυνάμενη να προσβληθεί στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής, αλλά πρέπει να θεωρηθούν ως ενημερωτικό μέτρο μη υποκείμενο σε προσφυγή ακυρώσεως.
82. Πράγματι, το Πρωτοδικείο συνάγει από το περιεχόμενο της προσβαλλομένης πράξεως ότι στόχος της δεν ήταν να αποτελέσει απόφαση της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, αλλά να πληροφορήσει τις προσφεύγουσες για την άποψη του συντάκτη της όσον αφορά το μη εφαρμόσιμο των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού στα μέτρα υπέρ της εθνικής εκπαίδευσως, προς αιτιολόγηση του βασίμου της αποφάσεως της Επιτροπής περί εγκρίσεως του ΕΠΕΑΕΚ II, αποφάσεως της οποίας την τροποποίηση ζητούσαν οι προσφεύγουσες. Αυτός ο χαρακτηρισμός της προσβαλλομένης πράξεως είναι συνεπής, εξάλλου, με το γεγονός ότι η πράξη αυτή δεν απευθύνεται στην Ελληνική Δημοκρατία και δεν προέρχεται από την Επιτροπή αυτή καθαυτήν ούτε από το αρμόδιο επί θεμάτων ανταγωνισμού μέλος της, αλλά από τον γενικό διευθυντή της Γενικής Διευθύνσεως «Απασχόληση και Κοινωνικές Υποθέσεις», για τον οποίο ουδόλως προκύπτει από την προσβαλλόμενη πράξη ότι ήταν εξουσιοδοτημένος από την Επιτροπή να λάβει απόφαση στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, διάταξη του Πρωτοδικείου της 5ης Νοεμβρίου 2003, T-130/02, Kronoply κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-4857, σκέψη 46).
83. Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να γίνει δεκτή η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή και να απορριφθεί στο σύνολό της η υπό κρίση προσφυγή ως अपαράδεκτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 84 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδά τους καθώς και στα έξοδα της Επιτροπής, σύμφωνα με το αίτημα της τελευταίας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

διατάσσει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.
- 2) Οι προσφεύγουσες φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους καθώς και τα έξοδα της Επιτροπής.

Λουξεμβούργο, 15 Μαρτίου 2004.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

H. Legal